

Erikoistuvat lääkärit tarinankertojina – uusi, pedagogisesti harkittu menetelmä työyhteisötaitojen opetukseen verkossa

Marianne Rytönen, Jarmo Heikkinen, Kimmo Räsänen

Itä-Suomen yliopiston työterveyshuollon yksikkö aloitti syksyllä 2013 monimuotoisesti toteutetun koulutuksen työyhteisötaidoista. Kokemuksemme verkossa toteutetuista koulutuksista olivat tuoneet esille sen, että kohderyhmämme työterveyshuoltoon erikoistuvat lääkärit olivat varsin varovaisia osallistuessaan verkkokeskusteluihin. Siihen on voinut vaikuttaa ensinnäkin verkko-opetuksen lyhyt historia lääketieteessä ja yleensäkin varovaisuus verkossa tuotettuun omaan tuotokseen.

Työyhteisötaidot – diagnoosista dialogiin -koulutuksessa käytimme oppimistehtäviä tehdessämme fiktiivistä, vapaata tarinankerrontaa pedagogisena, reflektiota tavoittelevana menetelmänä perinteisempien potilastapausten- ja arviointitehtävien asemesta. Koulutukseen kuului verkossa olevia materiaaleja, luentotallenteita, tehtäviä, keskusteluita, wiki-alue ja puoli päivää kestävä lähitapaaminen. Verkkoluennot toteutettiin Adobe Presenter-äänitallenteina ja videoluentoina.

Verkossa oleviin tehtävien avulla haluttiin aiheeseen uudenlainen lähestymistapa, ja siksi hyödynnettiin tarinankerrontaa ja yhdessä tuotettuja tarinoita. Koulutukseen osallistuvat lääkärit kirjoittivat muun muassa oppimistehtävässään fiktiivisesti lyhyelle tarinalle jatkoa, ja kertomukset koottiin yhteen. Yhteenvedoista keskusteltiin yhteenvedon jälkeen. Niissä arvioitiin tehtävän tuottamaa informaatiota niistä keinoista, joita työterveyslääkäri työssään mahdollisesti käyttää. Menetelmän avulla pyrittiin reflektion avulla avaamaan työterveyslääkäreille uusia näkökulmia vaikuttaa työyhteisöihin ja ratkaista niissä esiintyviä ongelmia. Tarinankerrontamenetelmää kokeiltiin myös yhteisöllisesti wiki-alustalla ryhmässä tuotetulla kirjallisella tehtävällä. Wikikertomuksista haettiin niitä ominaisuuksia, joita onnistuneessa työyhteisötoiminnassa työntekijältä edellytetään.

Tällaisten tarinankerronta -menetelmää hyödyntävien verkkotehtävien käyttö lääkärin erikoistumiskoulutuksessa on uutta, ja soveltui erittäin hyvin tähän koulutusaiheeseen. Tarinankerronnan avulla oppija haastetaan katsomaan omaa osaamistaan ja toimintatapojaan uudesta näkökulmasta. Analysoimme koulutuksesta ja siinä käytetyistä menetelmistä saamamme palautteen ja tulosten perusteella arvioimme menetelmän soveltamista muihinkin työterveyshuollon aiheisiin.